

Acțiunea în concurența neloială

VLAD MIHAI

Acțiunea în concurența nelocală

EDITURA UNIVERSITARĂ
București

Tehnoredactare: Ameluța Vișan
Coperta: Angelica Mălăescu

Copyright © 2011
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33,
Sector 1 , București
Tel./Fax: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

EDITURĂ RECUNOSCUTĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (C.N.C.S.I.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VLAD, MIHAI

Acțiunea în concurența neloială / Vlad Mihai Dorel. –
București : Editura Universitară, 2011
Bibliogr.
ISBN 978-606-591-131-4

347.776(498)

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Universitare

---

Distribuție: tel/fax: (021) 315.32.47
(021) 319.67.27
comenzi@editurauniversitara.ro

ISBN 978-606-591-131-4

CUPRINS

INTRODUCERE	9

TITLUL I

DISTINCȚIA DINTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI ALTE MIJLOACE SPECIFICE DE PROTECȚIE A OBIECTELOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Precizări prealabile	11

CAPITOLUL I. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI ACȚIUNEA ÎN CONTRAFACERE .....

Secțiunea 1. Precizări prealabile	12
Secțiunea 2. Izvorul formal al acțiunii în contrafacere	13
Secțiunea 3. Cauza chemării în judecată	14
Secțiunea 4. Obiectul protecției	15
Secțiunea 5. Finalitatea acțiunilor în contrafacere și în concurență neloială	16
Secțiunea 6. Domeniul de aplicare	17

CAPITOLUL II. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A MĂRCILOR .....

Secțiunea 1. Noțiunea și reglementarea protecției mărcilor	18
Secțiunea 2. Apărarea drepturilor asupra mărcilor	19
Secțiunea 3. Protecția mărcilor în cadrul operațiunilor de vâmuire	30
Secțiunea 4. Protecția mărcilor în dreptul comunitar	39
Secțiunea 5. Protecția mărcilor pe internet	51

CAPITOLUL III. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A INVENȚIILOR .....

Secțiunea 1. Reglementarea protecției invenției	55
Secțiunea 2. Conceptul de „cunoștințe tehnice brevetate” și protecția acestora	56
Secțiunea 3. Protecția invențiilor în Uniunea Europeană	59

CAPITOLUL IV. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A FIRMEI ȘI A EMBLEMEI .....

Secțiunea 1. Noțiunea de firmă (nume comercial)	64
Secțiunea 2. Formele firmei	68

Secțiunea 3. Acțiunea în concurență neloială mijloc de protecție a numelui comercial (firmei)	71
Secțiunea 4. Definiția emblemei	73
Secțiunea 5. Funcțiile emblemei	75
Secțiunea 6. Alegerea emblemei	77
Secțiunea 7. Protecția legală a firmei și emblemei	77
Secțiunea 7. Cesiunea fondului de comerț	81
CAPITOLUL V. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A KNOW-HOW-ULUI.....	83
Secțiunea 1. Noțiunea know-how-ului	83
Secțiunea 2. Protejarea unui know-how	84
CAPITOLUL VI. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A INDICAȚIILOR GEOGRAFICE.....	89
Secțiunea 1. Noțiunea de indicație geografică	89
Secțiunea 2. Protecția indicațiilor geografice și concurența neloială	90
CAPITOLUL VII. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A DESENULUI ȘI MODELULUI INDUSTRIAL.....	94
Secțiunea 1. Protecția desenului și a modelului industrial	94
Secțiunea 2. Protecția desenului și a modelului industrial în Uniunea Europeană	99
CAPITOLUL VIII. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A OPERELOR LITERARE, ȘTIINȚIFICE ȘI ARTISTICE	101
CAPITOLUL IX. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A SOIURILOR DE PLANTE ȘI A RASELOR DE ANIMALE	103
Secțiunea 1. Noțiune și reglementare	103
Secțiunea 2. Protecția plantelor și soiurilor și concurența neloială	104
CAPITOLUL X. COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A TOPOGRAFIILOR CIRCUITELOR INTEGRATE.....	105
Secțiunea 1. Reglementarea și obiectul protecției legii	105
Secțiunea 2. Dreptul la protecție a topografiilor și concurența neloială	106

TITLUL II
NATURA JURIDICĂ A ACȚIUNII ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ

CAPITOLUL I. NOȚIUNEA DE CONCURENȚĂ NELOIALĂ	112
Secțiunea 1. Precizări prealabile	112
Secțiunea 2. Concurența anticontractuală	117
Secțiunea 3. Concurența ilicită	121
Secțiunea 4. Practicile anticoncurențiale	143
a. Antantele	172
b. Abuzul de poziție dominantă	182
c. Concentrările economice excesive.	191
 CAPITOLUL II. OPINII DOCTRINARE REFERITOARE LA NATURA JURIDICĂ A CONCURENȚEI NELOIALE	 201
 CAPITOLUL III. REGLEMENTAREA LEGALĂ. DREPT COMPARAT	 208
 CAPITOLUL IV. ACTELE DE CONCURENȚĂ NELOIALĂ	 211
Secțiunea 1. Categoriile de acte de concurență neloyală	211
Secțiunea 2. Denigrarea	214
Secțiunea 3. Imitarea	223
Secțiunea 4. Dezorganizarea	230
Secțiunea 5. Parazitismul	233

TITLUL III
**CONDIȚII DE FOND ȘI DE FORMĂ ALE EXERCITĂRII ACȚIUNII
ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ**

CAPITOLUL I. CONDIȚIILE DE FOND ALE ACȚIUNII ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ	237
CAPITOLUL II. CONDIȚIILE DE FORMĂ (PROCESUALE) DE EXERCITARE A ACȚIUNII ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ	243
CAPITOLUL III. PRESCRIȚIA ACȚIUNII ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ	245
CAPITOLUL IV. ASPECTE PROCESUALE ȘI PROCEDURALE ÎN CADRUL ACȚIUNII ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ	247
CAPITOLUL V. EFECTELE ADMITERII ACȚIUNII ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ	250
CONCLUZII	253
BIBLIOGRAFIE	254

INTRODUCERE

Combaterea concurenței neloiale are mai multe planuri: avem în vedere un cadru legislativ național și unul internațional. În dreptul internațional, combaterea concurenței neloiale se realizează atât la nivel regional – prin instituțiile Uniunii Europene –, cât și la nivel mondial, în cadrul oferit de către Organizația Mondială a Comerțului.¹

De asemenea, protecția drepturilor omului este un instrument eficace, utilizat chiar de către societăți comerciale; astfel, într-o speță recentă², utilizându-se toate mijloacele legale procedural-procesuale, s-a ajuns până la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Efectele mondializării protecției drepturilor de proprietate intelectuală și industrială sunt remarcate atât prin ierarhia normelor juridice (naționale și internaționale), cât și prin multitudinea instanțelor judecătorești sau prin constituirea unor instanțe arbitrale specializate.

Studiul concurenței neloiale pune în evidență nu numai problemele datorate mondializării și dezvoltării tehnicii și a instrumentelor informatice, dar și, în spațiul european, pe cele datorate garantării liberei circulații a persoanelor, serviciilor, capitalurilor și bunurilor. Astfel, apar probleme referitoare la concurența priorității în privința denumirii societății comerciale, a numelui de domeniu în spațiul virtual (internet) și a mărcii.³

Concurența neloială este un instrument utilizat în politica de protecție a consumatorului – care are o legislație abundentă în spațiul european – transpusă în normele juridice interne.

În dreptul concurenței⁴, noțiunea de concurență neloială desemnează, sintetic, acea competiție economică purtată între comercianți și/sau orice alte persoane care desfășoară activități cu caracter economic, în care sunt utilizate mijloace neonest.

---

¹ **Pierre Arhel**, *Lutte contre la contrefaçon des droits de propriété intellectuelle dans le cadre de l'Organisation mondiale du commerce*, Petites affiches, nr. 170 din 24 august 2007, p. 3-8. **Fabrizio Ravidà**, *Influence of WTO decisions on international intellectual property*, Journal of Intellectual Property Law & Practice Advance Access published online on March 15, 2008; **Surinder Kaur Verma**, *Protection of Trade Secrets under the TRIPS Agreement, and Developing Countries*, The Journal of World Intellectual Property, Vol. 1 Issue 5, September 1998.

² **AFFAIRE SC PARMALAT SPA ET SC PARMALAT ROMANIA SA c. ROUMANIE** (Requête n° 37442/03), 21 février 2008.

³ **Julien Canlorbe**, *L'usage de la marque d'autrui*, Ed. Litec, 2008.

⁴ **Emilia Mihai**, *Dreptul concurenței. Drept comunitar și drept românesc*, editura Mirton, Timișoara 2008, p.317

Această definiție nu este prea riguroasă din punct de vedere științific, deoarece sâmburele conceptual al acesteia este unul moral.

Morala în afaceri este o formă particulară, o specie a moralei universale, este suma constrângerilor legale și a uzanțelor comerciale oneste sancționate prin drept.

În legislația românească⁵, concurența neloială este reglementată de Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale⁶, Legea nr. 148/2000 privind publicitatea⁷, Ordonanța nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață⁸, Legea nr. 21 /1996 și Legea nr. 298/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 11/1991.

Criteriul de determinare a concurenței neloiale este neloialitatea și nu deturnarea clientelei⁹. Reglementările privind concurența neloială vizează mijloacele și nu scopurile.

Normele care sancționează concurența neloială protejează interesele economice ale diverșilor comercianți împotriva actelor contrare moralei în afaceri, săvârșite de unii comercianți.

Actul de concurență nu este ilicit prin el însuși, ci numai dacă mijloacele întrebuițate pentru atragerea clientelei sunt ilicite.

---

⁵ **Ibidem**

⁶ **Monitorul Oficial**, nr. 24/30 ianuarie 1991 (M.O. nr. 313 /12 iunie 2001, M.O. nr. 359/2 august 2000. Legea a fost modificată și completată prin Legea 283/2002 (M.O. nr. 914/16 decembrie 2002) – citate de E. Mihai. Ibidem

⁷ **Emilia Mihai**, p. 317

⁸ **E.Mihai** op.cit. p.318

⁹ **J.J.Burst**, *Concurrence deloyale et parasitisme*, Dalloz, Paris 1993 p.1

TITLUL I

DISTINCȚIA DINTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI ALTE MIJLOACE SPECIFICE DE PROTECȚIE A OBIECTELOR DE PROPRIETATE INTELLECTUALĂ

Precizări prealabile

Acțiunea în concurență neloială poate fi înțeleasă prin raportare la alte mijloace specifice de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală, metoda comparației protecției punând în evidență, de cele mai multe ori, complementaritatea și diversitatea în această materie.

Astfel, în acest titlu al tezei vom dezvolta comparații cu următoarele acțiuni și următoarele drepturi de proprietate intelectuală sau industrială protejate:

- comparație cu acțiunea în contrafacere;
- comparație cu protecția mărcilor;
- comparație cu protecția invențiilor;
- comparație cu protecția firmei și a emblemei;
- comparație cu protecția know-how-ului;
- comparație cu protecția desenului și modelului industrial;
- comparație cu protecția operelor literare și artistice;
- comparație cu protecția soiurilor de plante și a raselor de animale;
- comparație cu protecția topografiilor circuitelor integrate.

CAPITOLUL I

COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI ACȚIUNEA ÎN CONTRAFACERE

Secțiunea 1. Precizări prelabile

*Contrafacerea*¹⁰ desemnează generic orice atingere adusă monopolului de exploatare a unui drept de proprietate industrială. De obicei se concretizează în reproducerea frauduloasă, folosirea ori punerea în circulație fără drept a produselor protejate printr-un titlu de protecție.

*Contrafacerea este prohibită de lege și constituie o formă de concurență interzisă*¹¹.

În cele ce urmează, vom avea în vedere acțiunea civilă în contrafacere și acțiunea civilă în concurență neloială.

Contrafacerea este încălcarea unui drept subiectiv absolut și exclusiv, în timp ce concurența neloială este încălcarea regulilor concurenței prin folosirea unor mijloace neonest.

Contrafacerea este ansamblul de norme juridice prin care este ocrotit monopolul de exploatare a unui drept de proprietate industrială. Concurența neloială este un ansamblu de norme juridice prin care se repara prejudiciul cauzat, printr-un act neloial, unui alt comerciant.

Acțiunea în contrafacere este pusă numai la îndemâna titularilor drepturilor de proprietate industrială, pe când acțiunea în concurență neloială poate fi exercitată de orice persoană prejudiciată printr-un act de concurență neonestă. Cele două acțiuni, în principiu, se exclud una pe cealaltă, fiind distincte, independente, dar există situații când pot fi promovate simultan, soluțiile pronunțate într-una dintre ele neinfluențând soluțiile pronunțate pentru cealaltă acțiune.

Acțiunea în contrafacere este o acțiune reală, pe când acțiunea în concurență neloială este o acțiune personală, izvorâtă din răspunderea civilă delictuală. Este unanim acceptat că acțiunea în concurență neloială contribuie, chiar dacă indirect, la protejarea drepturilor de proprietate industrială. Consider că este recomandabil ca titularul unui drept de proprietate intelec-

---

¹⁰ **Emilia Mihai**, *Dreptul concurenței, drept comunitar și drept românesc*. ed. Mirton, Timișoara 2008, p. 321. A se vedea și **V. Ros**, *Dreptul proprietății intelectuale, curs universitar*, ed. Global Lex, p.699

¹¹ **Emilia Mihai**, op.cit., p.321

tuală încălcat să apeleze la acțiunea în contrafacere, întrucât dacă ar exercita simultan cele două acțiuni există riscul de a obține două hotărâri contradictorii.

Hotărârea pronunțată într-o acțiune în contrafacere nu poate constitui autoritate de lucru judecat într-o acțiune în concurență neloială, deoarece nu există identitate de obiect și cauză. Acțiunea în contrafacere poate fi cumulată cu acțiunea în concurență neloială numai atunci când încălcarea dreptului exclusiv este însoțită de procedee neloiale, distincte de contrafacere¹². Acțiunea în concurență neloială poate fi exercitată numai dacă se invocă un fapt distinct de contrafacerea propriu-zisă¹³.

Așadar, acțiunea în concurență neloială poate fi văzută ca un complement al acțiunii în contrafacere atunci când coexistă între aceleași părți atât o încălcare a unui drept de proprietate industrială, cât și acte de concurență neloială separat de contrafacere. Altfel spus, cumulul celor două acțiuni este permis când temeiurile de fapt ale celor două acțiuni sunt distincte, dar conexe¹⁴. Alteori acțiunea în concurență neloială este considerată ca un substitut al acțiunii în contrafacere. În absența faptelor de contrafacere, sau când dreptul la exclusiv nu există (a expirat sau nu a existat), acțiunea în concurență neloială este admisibilă dacă faptele incriminate sunt practici ce încalcă uzanțele comerciale loiale, spre exemplu imitația sau manoperele parazitare¹⁵.

Este greu de stabilit frontiera dintre acțiunea în concurență neloială și contrafacere.¹⁶ Totuși, ambele acțiuni se deosebesc în mai multe privințe: izvorul formal, cauza cererii de chemare în judecată, obiectul cererii, natura acțiunii și domeniul de aplicare.¹⁷

Secțiunea 2. Izvorul formal al acțiunii în contrafacere

Izvorul formal al celor două acțiuni îl constituie acte juridice diferite; acțiunea în contrafacere este reglementată de legi speciale din domeniul

---

¹² **G.Boroi**, op.cit. p.23

¹³ Ibidem.

¹⁴ **E.Mihai**, op.cit. p.324

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Acțiunii în contrafacere i s-au dedicat mai multe studii, dintre care amintim cea mai importantă monografie: **Jerome Passa**, *Contrefaçon et concurrence déloyale*, Litec, Paris, 1997; **Roger E. Schechter** (Editor), *Selected Intellectual Property and Unfair Competition 2006: Statutes, Regulations and Treaties*, Ed. Softcover, 2006.

¹⁷ A se vedea și: **Gabriel Boroi**, **Dana Boroi**, *Considerații referitoare la acțiunea în concurență neloială*, în *Juridica*, nr. 4/2001, p. 147.

proprietății intelectuale¹⁸, în timp ce acțiunea în concurență neloială este reglementată de Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, completată de dispozițiile Codului Civil¹⁹.

Secțiunea 3. Cauza chemării în judecată

Dacă în cazul acțiunii în contrafacere protecția judiciară are în vedere un drept privativ al reclamantului, „în cazul acțiunii în concurență neloială, nu mai este vorba de atingerea adusă unui drept al reclamantului, ci cauza privește conduita pârâtului, care contravine uzanțelor cinstite în activitatea comercială sau industrială”²⁰.

Acțiunea în contrafacere, prin care se apără dreptul de proprietate industrială, apare ca urmare a încălcării unui drept (dreptul de exploatare), în timp ce acțiunea în concurență neloială, acțiune în responsabilitate civilă, apare ca urmare a încălcării unei obligații, mai precis a obligației de „a-și exercita activitatea cu bună credință, potrivit uzanțelor cinstite, cu respectarea intereselor consumatorilor și a cerințelor concurenței loiale”²¹. Această obligație nu constituie cealaltă față a dreptului subiectiv, altfel spus un drept văzut din partea subiectului pasiv.”²²

Se poate afirma că dreptul este mai degrabă ulterior acțiunii. **P. Roubier** afirma că acțiunea în concurență neloială „nu corespunde apărării unui drept stabilit anterior, ci este numai o reacție acordată de ordinea juridică împotriva unei conduite criticabile a unui concurent”²³. În această situație, numai actul final al judecătorului, în cadrul acțiunii în responsabilitate, este creatorul unui drept subiectiv, așa cum se menționa în doctrina franceză.²⁴

---

¹⁸ Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice, republicată în Monitorul Oficial nr. 350 din 27 mai 2010.

¹⁹ Răspunderea civilă delictuală (art. 998 și 999 Cod civil).

²⁰ **Gabriel Boroș, Dana Boroș**, *Considerații referitoare la acțiunea în concurență neloială*, în *Juridica*, nr. 4/2001, p. 147.

²¹ Art. 1 din Legea nr. 11 din 29 ianuarie 1991 privind combaterea concurenței neloiale, care a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 24 din 30 ianuarie 1991 și a fost modificată prin Legea nr. 21 din 10 aprilie 1996, *Legea concurenței*, publicată în Monitorul Oficial nr. 88 din 30 aprilie 1996 (care a abrogat art. 4 lit. a) și prin Legea nr. 298 din 7 iunie 2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, publicată în Monitorul Oficial nr. 313 din 12 iunie 2001. Această variantă a legii, actualizată, a intrat în vigoare la data de 12 iunie 2001. Dacă nu se face o altă precizare, în cuprinsul acestei lucrări articolele de lege sunt redactate astfel cum a fost modificate de Legea nr. 298/2001. Legea a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 121/2003.

²² **J. Passa**, *Contrefaçon et concurrence déloyale*, Ed. Litec, Paris, 1997, p.45.

²³ **P. Roubier**, *Le droit de la propriété industrielle*, Sirey, vol. I, 1952, p. 380.

²⁴ *Ibidem*.

J. Passa afirma că acțiunea în concurență neloială se distinge net de acțiunea în contrafacere, pentru că ea nu sancționează transgresiunea unui drept care afectează libertatea comerțului în existența sa, ci pe cea a unei obligații în exercițiul acestei libertăți, transgresiune constitutivă de culpă producătoare de daune care angajează responsabilitatea civilă a autorului său în baza art. 1382 și 1383 Cod civil. Nu este vorba de protecția unui proprietar sau de a proteja un proprietar, ci de a sancționa un comportament; se trece de la dreptul bunurilor la dreptul obligațiilor²⁵.

Cele două acțiuni nu au aceeași cauză: „*acțiunea în contrafacere presupune esențialmente că un drept a fost violat, în timp acțiunea în concurență neloială nu pleacă de la această premisă: reclamantul se plasează pe terenul libertății generale și critică în justiție conduita adversarului ca fiind incorectă. În consecință, fundamentul acțiunii este diferit: în acțiunea în contrafacere este vorba de o atingere a dreptului reclamantului, iar în acțiunea în concurență neloială este vorba de conduita criticabilă a pârâtului*”²⁶.

Secțiunea 4. Obiectul protecției

Obiectul protecției celor două acțiuni este diferit²⁷; prin acțiunea în contrafacere se protejează mai întâi *creația industrială*, această protecție restrângându-se implicit asupra titularului dreptului de proprietate industrială, în timp ce prin acțiunea în concurență neloială se protejează comerciantul (în special, societatea comercială), de comportamentul neloial al altui comerciant concurent.

O problemă apare în cazul în care contrafacerea nu provine de la un comerciant ci, de exemplu, de la o organizație non-profit (care realizează activități economice în scopul realizării obiectivelor statutare)²⁸. În aceste

---

²⁵ J. Passa, *Contrefaçon et concurrence déloyale*, Ed. Litec, Paris, 1997, p.46.

²⁶ P. Roubier, *Droit de la propriété industrielle, ed. cit.*, p. 308

²⁷ Pentru protecția „*bunurilor informatice*”: Julien Le Clainche, *Biens informatique et criminalité*, www.droit-ntic.com.

²⁸ *Ordonanța Guvernului nr. 26 din 30 ianuarie 2000, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 39 din 31 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații*. Ordonanța a intrat în vigoare la 3 luni de la publicare.

Această Ordonanță a fost modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 37 din 30 ianuarie 2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26 din 2000 cu privire la asociații și fundații, publicată în Monitorul Oficial nr. 62 din 1 februarie 2003. Legea a fost modificată prin: Legea nr. 502/2004, Legea nr. 213/2005, Legea nr. 246/2005, Legea nr. 286/2006, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/2008, Legea nr. 305/2008, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2009, Ordonanța Guvernului nr. 23/2009, Legea nr. 34/2010.

situații, organizația non-profit va fi tratată ca și un comerciant, având obligația de a respecta uzanțele cinstite și drepturile dobândite de ceilalți concurenți.

Acțiunea în contrafacere asigură protecția titularului unui drept de proprietate industrială în cadrul raporturilor dintre titularul dreptului de proprietate industrială și concurenții săi, iar acțiunea în concurența neloială asigură protecția celui care nu se poate prevala de un drept privativ²⁹, această din urmă acțiune nefiind condiționată de existența unui drept asupra unei creații industriale³⁰.

Uneori se poate cumula acțiunea în contrafacere și acțiunea în concurența neloială³¹. În această cauză, un operator din mediul internet (Wizzgo) stoca pe propriul site diferite opere și programe ale unor televiziuni (M6 și W9), care puteau fi descărcate de orice utilizator, fără plata vreunei taxe. Tribunalul a respins apărarea că această stocare ar fi limitată în timp, din moment ce descărcarea fișierelor se putea realiza fără vreo condiționalitate³².

Secțiunea 5. Finalitatea acțiunilor în contrafacere și în concurență neloială

Finalitatea celor două acțiuni este diferită și se întemeiază pe deosebirea lor de natură juridică. „*Acțiunea în contrafacere urmărește aplicarea unor sancțiuni grave și este în principal o acțiune penală (deși poate îmbrăca și forma acțiunii civile), pe când acțiunea în concurență neloială este, în principiu, o acțiune civilă (deși în anumite cazuri îmbracă forma acțiunii penale)*”³³.

Ordonanța a fost aprobată prin Legea nr. 246 din 18 iulie 2005 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, publicată în Monitorul Oficial nr. 656 din 25 iulie 2005.

A se vedea: Dan Lupașcu, *Constituirea asociațiilor și fundațiilor*, Dreptul, nr. 5-6/1994; Cristin-Nicolae Popa, *Observații în legătură cu aplicarea OG nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile*, Dreptul, nr. 10/2001; Cristin-Nicolae Popa, *Asociații și fundații. Structuri sportive. Jurisprudență comentată*, Ed. Rosetti, București, 2003; Gerard Souse, *Les associations*, Dalloz, Paris, 1985.

De altfel, legislația insolvenței tratează asociațiile și fundațiile ca și pe ceilalți comercianți, dispozițiile Legii nr. 85/2006 fiindu-le aplicabile: I. Turcu, *Noii potențiali debitori în insolvență – necomercianții*, RDC, nr. 11/2003

²⁹ Cass. com 18 ian 1982, *Bul.*, nr. 19.

³⁰ J. Passa, *op. cit.*, p. 50.

³¹ Legalis.net, 13/11/08 - *Wizzgo / France 2, 3, 4 et 5: copie illicite, contrefaçon de marque et concurrence déloyale*.

³² Tribunal de grande instance de Paris Ordonnance de référé 06 novembre 2008, http://www.legalis.net/jurisprudence-decision.php3?id_article=2474.

³³ **Yolanda Eminescu**, *Regulamentul juridic al mărcilor*, Lumina Lex, București, 1996, p. 206; **Carine Bernault, Ambroise Soreau**, *Contrefaçon de logiciel - Les solutions*

Acțiunea în concurență neloială este o acțiune în responsabilitate civilă care trebuie să îndeplinească elementele răspunderii civile delictuale (fapta ilicită, vinovăția, prejudiciul și legătura de cauzalitate). Spre deosebire de aceasta, „acțiunea în contrafacere poate fi introdusă pentru simplul fapt al atingerii dreptului reclamantului, neimpunându-se stabilirea unei vinovății și a unui prejudiciu”³⁴.

Secțiunea 6. Domeniul de aplicare

Acțiunea în contrafacere este calificată drept o acțiune reală³⁵, iar acțiunea în concurență neloială este o acțiune personală.

Acțiunea în contrafacere și acțiunea în concurență neloială sunt acțiuni independente care pot fi utilizate, în funcție de cauza dedusă judecătii, fie separat, fie simultan³⁶.

Contrafacerea poate apărea pe internet; în acest caz, acțiunea în concurență neloială poate fi mai greu de utilizat³⁷.

Potrivit Recomandării OMPI³⁸, din septembrie 2001, „Normele referitoare la responsabilitatea pentru încălcarea drepturilor și actele de concurență neloială sunt aplicabile în virtutea legislației naționale”³⁹.

---

juridiques, Editions des Parques, 2003. În doctrină se subliniază că actualele sancțiuni nu sunt întotdeauna adecvate. (Pierre Massot, *Les sanctions de la contrefaçon*, Ed. CCIP, 2005)

³⁴ V.M Levis, *L'opposabilité du droit réel. De la sanction judiciaire des droits*, Economica, 1989, nr. 74.

³⁵ Având ca obiect un bun incorporeal. G. Boroi, D. Boroi, *loc. cit.*, p. 147.

³⁶ G. Boroi, D. Boroi, *op. cit.*, p. 147-148; J. Passa, *op. cit.*, p. 55-78.

³⁷ Patrick Tafforeau, *L'internet et le droit d'auteur*, Gazette du Palais, 304-307/2007, p. 7.

³⁸ Recommandation commune concernant la protection des marques, et autres droits de propriété industrielle relatifs à des signes sur l'internet (*avec les notes explicatives*) adoptée par l'Assemblée de l'Union de Paris pour la protection de la propriété industrielle et l'Assemblée générale de l'Organisation Mondiale de la Propriété Intellectuelle (OMPI) à la trente-sixième série de réunions des Assemblées des États membres de l'OMPI 24 septembre - 3 octobre 2001. Documentul este disponibil pe internet la adresa: http://www.wipo.int/about-ip/fr/development_iplaw/pub845.htm

³⁹ Astfel se vor aplica dispozițiile de drept internațional privat, potrivit Legii nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992.

CAPITOLUL II

COMPARAȚIE ÎNTRE ACȚIUNEA ÎN CONCURENȚĂ NELOIALĂ ȘI MIJLOACELE SPECIFICE DE PROTECȚIE A MARCILOR

Secțiunea 1. Noțiunea și reglementarea protecției mărcilor

În dreptul român⁴⁰, marca este definită ca fiind un semn susceptibil de reprezentare grafică, servind la deosebirea produselor sau a serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele aparținând altor persoane; pot constitui mărci semne distinctive, cum ar fi: cuvinte, inclusiv nume de persoane, desene, litere, cifre, elemente figurative, forme tridimensionale și, în special, forma produsului sau a ambalajului său, combinații de culori, precum și orice combinație a acestor semne⁴¹.

Legislația în materia proprietății intelectuale este în mod fundamental teritorială; astfel, dreptul atașat mărcii este recunoscut și protejat numai în țara în care a fost cerut și acordat. Acțiunea în concurență neloială oferă o protecție subsidiară, iar în materie de mărci uneori este preferabilă utilizarea ei în locul acțiunii în contrafacere.

La nivel european, proprietatea intelectuală, industrială și comercială are ca bază juridică câteva articole. Astfel, art. 30 din Tratatul Instituind Comunitatea Europeană include „*protecția proprietății industriale și comerciale*” printre cauzele de derogare de la libera circulație a mărfurilor⁴². De asemenea, în această materie se pot aplica dispozițiile referitoare la libera concurență (art. 81 și 82 din Tratatul CE) în măsura în care pot da naștere înțelegerilor sau abuzului de poziție dominantă. De asemenea, trebuie menționat că, prin Convențiile de la Paris și Berna, n-au fost instituite titluri internaționale de proprietate intelectuală, reglementarea acestora făcându-se la nivel național.

Există o tendință de armonizare legislativă la nivel comunitar, actele adoptate în domeniul mărcilor fiind următoarele:

---

⁴⁰ Art. 3 lit. a din Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice.

⁴¹ În dreptul american (Keith Abbott, Norman Pendlebury, *Business Law*, 6th Edition, 1995, p. 218) se discută numai despre mărcile înregistrate. Actul normativ în materie este Trade Marks Act 1994.

⁴² http://www.europarl.eu.int/factsheets/3_4_4_fr.htm La propriété intellectuelle, industrielle et commerciale.

- Directiva 89/104/CEE din 21 decembrie 1988 a Consiliului de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci;
- Regulamentul Consiliului 40/94/CE *asupra mărcii comunitare*.

Curtea Europeană a Comunităților Europene a declarat, în cauza *Terrapin*⁴³, că funcția esențială a mărcii consistă în faptul că ea „garantează consumatorilor identitatea originii produsului”, completarea fiind adusă în cauza *Hoffmann-Laroche*⁴⁴: „permițându-le să distingă, fără a confunda, acest produs de cele care au o altă proveniență”.

Curtea de Justiție a Comunităților Europene⁴⁵ a soluționat cazuri dificile în materia protecției mărcilor în interiorul Comunităților Europene, având o bogată (și, uneori, controversată) jurisprudență în materie⁴⁶.

Secțiunea 2. Apărarea drepturilor asupra mărcilor

Apărarea drepturilor asupra mărcilor se realizează prin

1. contestație administrativă;
2. acțiuni penale – infracțiunea de contrafacere și infracțiunea de concurență neloială;
3. acțiuni civile – acțiunea în contrafacere și acțiunea în concurență neloială, precum și acțiunea în anularea înregistrării mărcii.

După cum se observă, acțiunea în concurență neloială este un mijloc de apărare a dreptului asupra mărcii și, alături de acțiunea în contrafacere, mijlocul specific de apărare a drepturilor de proprietate intelectuală. Este necesar a se compara cele două acțiuni, în concurență neloială și în contrafacere, pentru a cunoaște modul de aplicare a acestora.

În domeniul mărcilor, infracțiunea de concurență neloială este prevăzută de art. 86 alin. 1 din Legea 84/1998: „*orice utilizare a mărcilor sau indicațiilor geografice, contrară practicilor loiale în activitatea industrială sau comercială, în scopul de a induce în eroare consumatorii,*

---

⁴³ C.J.C.E., cauza 119/75, *Soc. Terrapin (Overseas) Ltd. /Soc. Terranova Industrie CA Kapferer & Co*, decizia din 22 iunie 1976. A se vedea: J.-J.Burst, R.Kovar, *Deux décisions rassurantes: la Cour de justice des Communautés européennes fixe des limites à sa jurisprudence en matière de propriété industrielle*, La Semaine juridique - édition entreprise 1976; M. Waelbroeck, *Droit des marques et règles du traité de Rome: au terme d'une évolution?*, Revue critique de jurisprudence belge, 1977. bibliografia pentru această cauză este disponibilă la adresa de internet: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=53655:cs&lang=ro&list=53655:cs,53602:cs,&pos=1&page=1&nb=2&pgs=10&hwords=&checktexte=checkbox&visu=#texte>

⁴⁴ C.J.C.E., cauza 102/77, *Hoffmann-Laroche/Centrafarm*, decizia din 23 mai 1978.

⁴⁵ Jane Mutimear, *Parallel wars rage on in Europe*, Managing Intellectual Property, London, Dec 1999/Jan 2000, Iss. 95. p. 15.

⁴⁶ C.J.C.E., Cauza C-355/96, *Silhouette International Schmied GmbH & Co. KG împotriva Hartlauer Handelsgesellschaft mbH.*, Hotărârea Curții din data de 16 iulie 1998.

constituie un act de concurență neloială și se pedepsește cu închisoare de la o lună la 2 ani sau cu amendă de 15 milioane de lei”.

Potrivit regulii 44 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice⁴⁷, sunt în mod special, considerate acte de concurență neloială în sensul art. 86 din lege și sunt interzise:

a) orice fapte de natură să creeze o confuzie cu întreprinderea, cu produsele sau cu activitatea industrială sau comercială a unui concurent;

b) afirmațiile false în exercitarea comerțului, de natură să discrediteze întreprinderea, produsele sau activitatea industrială ori comercială a unui concurent;

c) indicațiile sau afirmațiile a căror utilizare, în exercitarea comerțului, poate să inducă în eroare publicul cu privire la natura, la modul de fabricație sau la caracteristicile mărfurilor.

Articolul 83 alin. 1 lit. a din Legea 84/1998 incriminează „*contrafacerea, imitarea sau folosirea fără drept a unei mărci în scopul inducerii în eroare a publicului asupra calității produselor sau serviciilor la care se referă marca*”, faptele constituind infracțiune și fiind sancționate cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

Articolul 86 alin. 1 prevede că dreptul asupra mărcii este protejat atât prin acțiunea în contrafacere, cât și prin acțiunea în concurență neloială, astfel încât titularul dreptului asupra mărcii are posibilitatea de a alege între cele două acțiuni în funcție de specificul acestora, acordându-se câștig de cauză celei care se adaptează mai bine situației respective. Acțiunea în concurență neloială are un caracter subsidiar, titularul dreptului asupra mărcii având posibilitatea alegerii acțiunii în concurență neloială. Așa cum se precizează în doctrină⁴⁸ „*fundamentul opțiunii între acțiunea în contrafacerea mărcii și acțiunea în concurență neloială rezidă în noțiunea de risc de confuzie și în conceptul de parazitism*”.

Directiva 89/104/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 cu privire la armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la mărci precizează, în art. 5, că se conferă un drept exclusiv (de marcă) titularului său – un articol similar fiind transpus în dreptul românesc (art. 35 din Legea nr. 84/1998)⁴⁹.

---

⁴⁷ Regula 44 din Hotărâre nr. 833 din 19 noiembrie 1998 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice.

⁴⁸ Jérôme Passa, *Contrefaçon et concurrence déloyale*, Ed. Litec, 1997.

⁴⁹ Art. 5 alin. 1 din Directiva 89/104/CEE prevede că: „*Marca înregistrată conferă titularului un drept exclusiv. Titularul este în drept să interzică tuturor terților, în absența consimțământului său, de a utiliza în afaceri:*

a) *un semn identic mărcii pentru produse sau servicii identice cu cele pentru care aceasta a fost înregistrată;*

b) *un semn pentru care, datorită identității sau similitudinii cu marca și datorită identității sau similitudinii produselor și serviciilor protejate de marcă și de semn, există în mintea publicului un risc de confuzie care conține riscul de asociere între semn și marcă.”*